

1 Tim 4:16 Ziet toe op uzelf en op de leer ...

2.3 Wat zegt het Oude Testament over de vreemdeling?

Ps 119:18-19 *Ontdek mijn ogen, opdat ik aanschouwe de wonderen uit uw wet. Ik ben een vreemdeling op aarde, verberg uw geboden niet voor mij.*

In het oude testament wordt gesproken over vreemdelingen en bijwoners en gekochte slaven. Deze mensen worden onder bepaalde voorwaarden, volledig toegevoegd aan en gerekend tot het volk Israël. Wat is die bepaalde voorwaarde? Laten we nadrukkelijk kijken hoe Gods woord daarnaar verwijst. We beginnen bij Abraham. Gen 17:12,27 *ieder mannelijk kind onder u dat acht dagen oud is, moet worden besneden van geslacht tot geslacht. Ook de slaaf die in uw huis is geboren, of van vreemden voor geld is gekocht, en niet tot uw nazaten hoort. En alle mannelijke huisgenoten, die in zijn huis waren geboren, of die hij van vreemden voor geld had gekocht, werden met hem besneden.* Dit is het verbond dat God sloot met Abraham en zijn nageslacht en met de huisgenoten van Abraham die niet tot zijn nageslacht behoorden, maar wel bij hem in dienst waren. Dit is de eerste keer dat er over de besnijdenis gesproken wordt. Genesis hoofdstuk 17 handelt over dit verbond als u hier meer over wilt weten.

Vervolgens gaan we, vele jaren later, naar de uittocht uit Egypte. In dit land waren de Israëlieten vreemdelingen geweest, Gen 15:13 zoals God voorzegt had. Nu gingen ze, onder leiding van Mozes, op weg naar het door God aan hun beloofde land, Israël. Ex 12:37-38 *De Israëlieten trokken te voet van Rameses naar Sukkot. Hun aantal bedroeg ongeveer zeshonderdduizend man, vrouwen en kinderen niet meegerekend. Een groot aantal vreemdelingen had zich bij hen gevoegd.* Als je nu een ruwe schatting maakt van het aantal vrouwen en kinderen, kom je mijns inziens aan 2.5 miljoen Israëlieten. Tel daarbij de “menigte van allerlei” slag uit vers 38, dan kom je aan ruim 3 miljoen mensen. Hoe die menigte van allerlei slag (dat zijn dus geen Israëlieten) deel krijgt aan de rechten en plichten van Israël leest u in Ex 12:43-49.

Om deel te mogen nemen aan het Pascha, één van de feesten des Heren, waren er regels opgesteld. Vers 43 *Dit zullen de regels zijn voor de viering van het Pascha; Geen enkele vreemdeling mag aan de maaltijd deelnemen.* Je kon, als vreemdeling, niet zo maar aan het Pascha deelnemen. Dat “groot aantal vreemdelingen, die menigte van allerlei slag” moest aan voorwaarden voldoen om toch aan de maaltijd, het Pascha, te mogen deelnemen. Hier hebben we dus te maken met de vreemdeling, iemand die van oorsprong niet behoort tot het volk Israël. Let nu op de volgende verzen! Vers 44 *Heb je een slaaf gekocht, dan mag die er wel aan deelnemen als je hem besneden hebt.* Deze feiten worden nogmaals uiteengezet maar dan met meer details. Kennelijk is het belangrijk want het wordt herhaald in de verzen 47-49. Belangrijke zaken worden in de bijbel meerdere keren herhaald om het ons toch vooral goed duidelijk te maken. *Alle Israëlieten moeten dit feest vieren, de hele gemeenschap. Maar wie niet besneden is, mag het niet meevieren. Als er een vreemdeling bij je komt wonen die aan het Pascha ter ere van de Here wil deelnemen, moet hij eerst besneden worden, en ook alle andere mannen in zijn familie. Dan zal hij als een geboren Israëliet beschouwd worden en mag hij het meevieren. Voor de geboren Israëliet en voor de vreemdeling die bij jullie komt wonen gelden dezelfde voorschriften.* In Num 9:14 wordt dit herhaald. Voor de vreemdeling en de gekochte slaaf (dus ook een vreemdeling) gelden dezelfde voorwaarden, namelijk besneden worden. De voorwaarde om op één lijn gesteld, gelijkgesteld te worden met de geboren Israëliet is dus “besneden worden”. Dan hoorde je erbij, dan verkeerde je in dezelfde positie en in dezelfde plaats als de geboren Israëliet. Deze “vreemdeling” kiest er dus

vrijwillig voor om bij de Israëliet te wonen en onder hen te leven. Hij wil volledig deelnemen aan en deel hebben aan het leven van dit volk Dit is geen onbelangrijk gegeven. We zien meer verwijzingen hierover in Ex 20:8-10 *Gedenk de sabbatdag, dat gij die heiligt; zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen, maar de zevende dag is de dag van (voor) Yahweh, uw God; dan zult gij geen werk doen, gij noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch de vreemdeling die in uw steden woont.*

Wat mij als maar niet los laat, is een stukje tekst uit Ex 12:38 *“een menigte van allerlei slag.”* Het grondwoord dat gebruikt wordt voor “menigte” is “rab” dat betekent; overvloedig, veel, talrijk, groot. Dat zijn dus niet zo maar een paar mensen. Het grondwoord dat gebruikt wordt voor “allerlei slag” is “ereb” en betekent; mengsel, gemengde bevolking, gemengd gezelschap. Maar dat woord komt van het woord “arab” dat betekent; vriendschap onderhouden met, deelgenoot zijn met. Je ziet hier dus dat er een bepaalde verbondenheid is tussen de Israëlieten en deze menigte van allerlei slag. Dit moeten we onthouden als we terugkomen op de vreemdeling in het nieuwe testament. Waarom trok “die menigte van allerlei slag” samen met de Israëlieten uit Egypte? Zou God het in hun hart gegeven hebben om mee te gaan? Zou dit samengaan van Israëlieten en deze niet-Israëlieten een voorafschaduwung *kunnen zijn* van de gemeente van God, welke ontstaan is bij de uitstorting van Heilige Geest (Hand 2)? Deze vermelding, over de menigte van allerlei slag, zal toch niet zo maar, als bladvulling, opgenomen zijn in Gods woord, het zal toch zeker een bedoeling hebben? Waarom gaan we daar zo makkelijk aan voorbij? *Elk van God ingegeven schriftwoord is ook nuttig om te onderrichten, te weerleggen, fouten te herstellen en op te voeden ...* 2 Tim 3:16

Niet alleen de bij uittocht uit Egypte trokken mensen op die niet tot het volk Israël behoorden, ook bij de terugtocht vanuit Babel naar Jeruzalem lezen we hierover in Ezra 2:59-63.

Ezra 6:21 *De Israëlieten, die uit de ballingschap waren teruggekeerd, aten het, **en tevens ieder die zich van de onreinheid van de heidenen des lands afgescheiden en zich bij hen gevoegd had, om de Here, de God van Israël, te zoeken.***

In Neh 7:61-65 wordt nogmaals herhaald dat er een groep meegekomen was uit Babel die niet kon aantonen dat ze ingeschreven stonden bij het volk Israël. Zie ook Neh 10:28-29.

Wij gaan verder met de vreemdeling. Het is niet alleen een kwestie van deelnemen aan de sabbat en het Pascha, maar ook bij de andere feesten des Heren komt de vreemdeling ter sprake. Leest u de volgende teksten eens door: Ex 12:19, Lev 16:29, Deut 16:11, 14, en Deut 31:12. Met betrekking tot andere voorschriften, zoals het eten van bloed, Lev 17:12, de huwelijks wetten, Lev 18:26 en levensheiliging, Lev 19:34 wordt telkens *“de vreemdeling, die in uw midden vertoefd,”* vermeld. Als Jozua een altaar opricht voor Yahweh, zoals het stond in het boek van de wet van Mozes, en de woorden uit de wet voorgelezen werden, zijn daar ook de vreemdelingen bij, Jozua 8:33. Deze vreemdelingen maken volledig deel uit van Gods volk.

Jesaja spreekt ook over de vreemdeling. Jes 56:3 *Laat dan de vreemdeling die zich bij Yahweh aansloot, niet zeggen; Yahweh zal mij zeker afzonderen van zijn volk. Vers 6-7 *En de vreemdelingen die zich bij Yahweh aansloten om Hem te dienen, en om de naam van Yahweh lief te hebben, om Hem tot knechten te zijn, allen die de sabbat onderhouden, zodat zij hem niet ontheiligen, en die vasthouden aan mijn verbond; hen zal Ik brengen naar mijn heilige berg en Ik zal hun vreugde bereiden in mijn bedehuis, want mijn huis zal een bedehuis heten voor alle volken.* Ook hier zien we de mogelijkheid om als vreemdeling, volledig gelijkwaardig te worden aan de geboren Israëliet. Ook met betrekking tot de voorschriften die*

de feesten des Heren regelen. Maar wat hier heel duidelijk naar voren komt zijn de intenties van de vreemdeling. *Waarom* sluit de vreemdeling zich aan bij Gods volk? 1. *Om Hem te dienen.* 2. *Om zijn naam lief te hebben.* 3. *Om Hem tot knecht te zijn.* Wat doen zij nog meer? 4. *Zij onderhouden de sabbat.* 5. *Zij houden vast aan zijn verbond.* Wat zijn dan de gevolgen voor die vreemdelingen? *Zij worden naar Gods heilige berg gebracht. Zij zullen vervuld worden met vreugde.* Al deze drijfveren en beloftes zullen we straks terug zien als het gaat over de heidenen die tot geloof komen in de periode na de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag. Dezelfde vermeldingen zien we dan terug. Wat een prachtig getuigenis uit Gods woord. 2 Kron 30:25 *De gehele gemeente van Juda, de priesters, de Levieten, de gehele gemeente die uit Israël gekomen was, en de vreemdelingen, zowel die uit het land van Israël gekomen waren, als die in Juda woonden, verheugden zich.*

Zijn dit nu allemaal toevalligheden, deze vermeldingen over de vreemdeling in het oude testament? Of is dit reeds een min of meer verborgen vooruitwijzing naar de gemeente van God in het nieuwe testament, de éénwording tussen de Jood en de vreemdeling *na* de dood van Yeshua? Vroeger gaf *de wet* aan hoe de vreemdeling deel kon uitmaken van het verbond dat God met zijn volk had gesloten. De besnijdenis was daar het middel voor. Verderop zullen we zien dat Yeshua de vervulling der wet is, en geeft Yeshua aan hoe de vreemdeling dan, door het nieuwe verbond, deel kan uitmaken van zijn volk. Zaken die we goed in de gaten moeten houden.

Ps 146:9 *Yahweh behoedt de vreemdeling, wees en weduwe houdt Hij staande, maar de weg der goddenlozen maakt Hij krom.*